

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2013/106
Karar Sayısı : 2014/120
Karar Günü : 3.7. 2014
R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Sandıklı Asliye Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 1- 28.5.1988 günlü, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu'nun 5. maddesinin birinci fıkrasının, 1.7.1992 günlü, 3829 sayılı Kanun'un 2. maddesiyle değiştirilen (d) bendinin,

2- 30.5.1949 günlü, 5401 sayılı Askeri Öğrencilerden Başarı Gösteremiyenler Hakkında Kanun'un, 22.6.1956 günlü, 6742 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinin,

Anayasa'nın 2. ve 38. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Uzman Jandarma Okulunda okumakta iken hakkında yapılan güvenlik soruşturması sonucunda okulla ilişkisi kesilen öğrenciye yapılan eğitim ve öğretim masraflarının faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılan davada, itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

II- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralları

1- 3466 sayılı Kanun'un itiraz konusu kuralı da içeren 5. maddesi şöyledir:

"Uzman Jandarma olacaklarda aranacak şartlar ile Uzman Jandarma Okulunda öğrenim ve eğitim gören adaylara uygulanacak genel esaslar aşağıda gösterilmiştir.

a) Uzman Jandarma olabilmek için 6 aydan az olmayan eğitim ve öğrenimi başarıyla bitirmek şarttır.

b) Uzman Jandarma adaylarının ihtiyaçları Devlet tarafından karşılanır.

c) Uzman Jandarma öğrenimi esnasında yetkili kurullarca başarısız veya disiplinsiz olduğuna karar verilen adaylarla, haklarında mahkemelerce veya sağlık kurullarınca Uzman Jandarma adayı olamayacağına karar verilenlerin ilişkisi kesilir.

d) Sağlık sebebi dışında ilişkileri kesilenlere, personel ve amortisman giderleri hariç, Devletçe yapılan masraf, faiziyle birlikte ödettirilir.

İlişikleri kesilenler subay, astsubay, Uzman Jandarma ve uzman erbaş olarak Silahlı Kuvvetlere alınamazlar.

Bunlardan muvazzaf askerlik hizmetini yapmamış olanların, sağlık kurullarınca Uzman Jandarma adayı olamayacağına karar verilenler hariç olmak üzere, okulda geçen süreleri hizmetlerinden sayılmaz."

2- 5401 sayılı Kanun'un 3. maddesi şöyledir:

"Sağlık sebepleri dışında okullarla yüksek öğrenim kurumlarından çıkarılan öğrencilere, personel ve amortisman giderleri hariç, Devlet tarafından yapılan bilümun masraflar faizi ile birlikte mukavelesi gereğince ödettirilir.

Ancak, bu öğrencilerden bilahara muvazzaf subay, askeri memur ve astsubay olarak orduya dahil olanlara Devletçe yapılan masraflar ödettirilmez."

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2. ve 38. maddelerine dayanılmıştır.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Haşim KILIÇ, Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL ve Zühtü ARSLAN'ın katılımlarıyla 25.9.2013 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle uygulanacak kural sorunu görüşülmüştür.

Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesine göre, mahkemeler, bakmakta oldukları davalarda uygulayacakları kanun ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırlarsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidirler. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralların da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

5401 sayılı Askeri Öğrencilerden Başarı Gösteremiyenler Hakkında Kanun'un 3. maddesi, Kanun'un 1. ve 2. maddelerinde belirtilen askeri lise ve ortaokullar ile harp okulları ve ordu hesabına bulunulan diğer yüksek öğrenim kurumlarında öğrenim gören öğrencilere yönelik bir düzenleme olup, Uzman Jandarma Okulu söz konusu maddeler kapsamında yer almamaktadır. İtiraz yoluna başvuran Mahkemede bakılmakta olan dava konusu uyuşmazlık, davalının Jandarma Okuluyla ilişkisinin kesilmesinden kaynaklandığından, Kanun'un itiraz konusu 3. maddesinin anılan davada uygulanma olanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle,

A- 30.5.1949 günlü, 5401 sayılı Askeri Öğrencilerden Başarı Gösteremiyenler Hakkında Kanun'un 3. maddesinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu maddeye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

B- 28.5.1988 günlü, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu'nun 5. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin esasının incelenmesine,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Evren ALTAY tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesine göre, bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekmektedir.

3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu'nun 5. maddesinin birinci fıkrasının itiraz konusu (d) bendi, Uzman Jandarma Okulunda eğitim ve öğrenim gören adaylardan, sağlık sebebi dışında okulla ilişkisi kesilenlere, Devletçe yapılan masrafin faiziyle birlikte ödettirilmesini öngörmektedir.

Kanun'un 5. maddesi bir bütün olarak incelendiğinde, birinci fıkrasının (c) bendinde Uzman Jandarma Okulunda öğrenim ve eğitim gören adayların okulla ilişkilerinin kesilme sebeplerinin belirlendiği, (d) bendinde ise sağlık sebebi dışında ilişkisi kesilenlere Devletçe yapılan masrafin ödettirileceğinin hükme bağlandığı görülmektedir. Bu kapsamda, (d) bendi hükmünün uygulanabilmesi, ilgililerin okulla ilişkilerinin (c) bendinde belirtilen ve sağlık sebebi dışında kalan sebeplerle kesilmiş olması koşuluna bağlı bulunmaktadır.

Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde Uzman Jandarma Okulundan ilişik kesme sebepleri ise Uzman Jandarma öğrenimi esnasında yetkili kurullarca adayın başarısız veya disiplinsiz olduğuna karar verilmesi ile haklarında mahkemelerce veya sağlık kurullarınca Uzman Jandarma olamayacağına karar verilmesi olarak sayılmıştır.

İtiraz başvurusunda bulunan Mahkemede bakılmakta olan davada, davalının Uzman Jandarma Okulu ile ilişkisinin, hakkında yapılan güvenlik soruşturması sonucunda kesildiği ve bu durumun Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen sebepler arasında yer almadığı anlaşıldığından, itiraz konusu (d) bendinin itiraz yoluna başvuran Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Kanun'un 5. maddesinin itiraz konusu bendine ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

V- SONUÇ

Esas Sayısı : 2013/106
Karar Sayısı : 2014/120

28.5.1988 günlü, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu'nun 5. maddesinin birinci fıkrasının, 1.7.1992 günlü, 3829 sayılı Kanun'un 2. maddesiyle değiştirilen (d) bendinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu bendeilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 3.7.2014 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Başkanvekili

Haşim KILIÇ

Serruh KALELİ

Alparslan ALTAN

Üye

Üye

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Üye

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Burhan ÜSTÜN

Engin YILDIRIM

Üye

Üye

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Hicabi DURSUN

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN